

Gemensamma grunder

Arbetsätt

Om rapportering

Vad innebär det för aktörerna?

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Arbetsätt: Om rapportering – vad innebär det för aktörerna?

© MSB – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Foto omslag: Johan Eklund

Produktion: Advant

Publikationsnummer: MSB2442 – november 2024

ISBN-nummer: 978-91-7927-554-9

Dokumentet är ett resultat ett utvecklingsarbete inom projektet
Gemensamma grunder vidareutveckling, GGv, mellan 2022-2024.

Innehåll

1.	Om rapportering	5
1.1	Till vem vänder sig detta dokument?.....	5
1.2	Rapportering jämfört med informationsdelning.....	6
1.3	Handlar rapportering och rapportera om samma sak?.....	7
1.4	Exempel på språkliga uttryck om rapportering.....	7
1.5	Rapportering utifrån olika förutsättningar och lägen.....	8
2.	Vem rapporterar till vem?	11
2.1	Rapportering för en beredskapsmyndighet.....	12
2.2	Rapportering för en sektorsansvarig myndighet.....	13
2.3	Rapportering för en länsstyrelse.....	14
2.4	Rapportering för civilområdesansvariga länsstyrelser.....	15
2.5	Rapportering för en region.....	15
2.6	Rapportering för en kommun.....	16
3.	Rapporteringens innehåll	18
3.1	Minsta gemensamma nämnare för rapporteringens innehåll.....	18
3.2	Två perspektiv att ta hänsyn till i informationen.....	19
3.3	All rapportering ska vara till nytta.....	19
4.	Hur går rapportering till?	21
4.1	Rapportering och relation till lägesbild.....	21

| Om rapportering

1. Om rapportering

Med rapportering syftar vi på formella krav på att dela information enligt författningar. Rapportering sker under olika förutsättningar och kan delas in i olika lägen. Vad som ska rapporteras styrs dels av respektive aktörs ansvar, dels av författningsmässiga krav på att förmedla information.

Vid en samlad hantering av samhällsstörningar är det viktigt att aktörerna samarbetar och kommunicerar strukturerat för att hantera konsekvenserna på ett så effektivt sätt som möjligt. Genom att samla in och dela information inför och under pågående samhällsstörningar får aktörerna bättre överblick, vilket skapar förutsättningar för att exempelvis fatta beslut om lämpliga åtgärder eller att komma överens om gemensamma vägval.

Att dela och utbyta information på ett strukturerat sätt är även en grundläggande förutsättning för att skapa olika typer av lägesbilder och att göra lägesbedömningar.

Genom de författningsmässiga krav som finns på rapportering ökar möjligheten att aktörer delar information, och i förlängningen också att de enklare samverkar med varandra, delar lägesbilder, och åstadkommer gemensam inriktning och samordning inför och under samhällsstörningar i fredstid och under höjd beredskap.

Syftet med detta dokument är att beskriva innebörden av rapportering och rapporteringskrav, vad det innebär och hur detta uttrycks i författningar. Innehållet i publikationen tar inte upp genom vilka tekniker och system som rapportering bör ske.

Det här dokumentet är en del av Gemensamma grunder – ramverk för ledning och samverkan och finns publicerat under nivån Arbetssätt i ramverket. Dokumentet kan gärna läsas tillsammans med publikationen Rapporteringsprocessen – beskrivning steg för steg, på samma nivå i ramverket.

1.1 Till vem vänder sig detta dokument?

Detta dokument riktar sig i första hand till de personer som behöver få en överblick av rapporteringens olika krav och som kan bli involverade i rapportering. Det vänder sig även till dig som har en beslutsfattande roll och behöver ha kunskap om rapportering och dess förutsättningar och beroenden. Innehållet kan även vara relevant för den som arbetar med att utveckla olika förmågor för hantering av samhällsstörningar tillsammans med andra aktörer.

1.2 Rapportering jämfört med informationsdelning

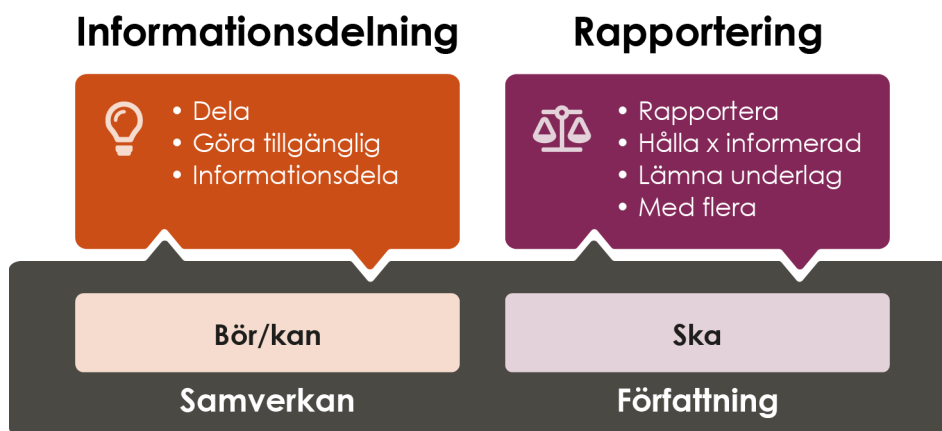
Vi separerar rapportering från informationsdelning för att göra det tydligt när det finns krav på rapportering som uttrycks i författningar. Rapportering innebär givetvis att information delas, men rapportering har dessutom ett ska-krav på sig, till exempel att det anges i författningar att ”varje myndighet ska på förfrågan från Regeringskansliet lämna den information som behövs för samlade lägesbilder”.

Med rapportering avses att dela information enligt formella krav i en förordning eller föreskrift. Informationsdelning innebär att man delar information med någon ”för kännedom” – alltså utan att det finns något krav på det i en författning.

Informationsdelning är utbyte av information mellan olika aktörer eller system utan direkt ska-krav. Däremot finns det ett starkt bör-krav, eftersom ett väsentligt syfte med informationsdelning är att öka förståelsen samt stärka förtroendet och samverkan mellan olika aktörer som är involverade i hanteringen av en samhällsstörning.

Figur 1. Skillnaden mellan informationsdelning och rapportering

Figuren är ett sätt att illustrativt visa på hur begreppen informationsdelning och rapportering förhåller sig till varandra i Gemensamma grunder.

Myndigheter ska exempelvis samverka och stödja varandra vid händelser som kan omfatta samhällsstörningar i fredstid och under höjd beredskap, vilket givetvis innebär att de bör dela information.

Att dela information är även en grundförutsättning för att åstadkomma aktörs-gemensam inriktning och samordning.

Rapportering eller informationsdelning är dock inget tillstånd eller val av ”antingen eller”. Informationsdelning och rapportering kan ske samtidigt utifrån samverkan och författningskrav.

Läs mer om hur aktörer kan dela information i samverkan i dokumentet ”Process för aktörsgemensam inriktning och samordning – Så här gör vi!” under nivån Arbetssätt i ramverket Gemensamma grunder för ledning och samverkan.

1.3 Handlar rapportering och rapportera om samma sak?

När vi använder begreppet ”rapportering” i Gemensamma grunder och i illustrationer av rapporteringsväg menar vi formella krav på att dela information enligt författningar (lagar och förordningar) som reglerar det svenska civila beredskaps-systemet. Men i vardagligt språkbruk – och i aktörsgemensamma sammanhang – är det vanligt att rapportering och rapportera används som ömsesidigt utbytbara synonymer. Det händer också att en aktör som förmedlar information vid exempelvis en samverkanskonferens använder det mer vardagliga uttrycket ”rapportera”, men då i betydelsen att frivilligt dela information (informationsdelning).

I Gemensamma grundens material och i de fall ”rapportera” förekommer som begrepp är det dock i betydelsen av författningsstyrd rapportering.

1.4 Exempel på språkliga uttryck om rapportering

De formella kraven på att dela och förmedla information enligt författningar, det vi kallar rapportering, har olika språkliga uttryck i lagar och förordningar. I vissa författningar framgår kraven under tydliga rubriker om rapportering och informationsskyldighet, medan de i andra återfinns i paragrafer om förberedelser, ansvar med mera.

Exempel på språkliga uttryck om rapportering från författningar:

- ”Lämna lägesrapporter och information om händelseutvecklingen”
- ”Ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information [om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder]”
- ”På förfrågan [...] lämna den information som behövs för samlade lägesbilder”
- ”Lämna den information som behövs [...] även omfatta läget inom beredskapssektorns ansvarsområde”
- ”Vid behov lämna underlag till [...]”
- ”Lämna [...] det underlag som behövs för att myndigheten ska kunna fullgöra sin informationsskyldighet till regeringen”.

Gemensamt för alla språkliga uttryck om rapportering i författningar som reglerar det svenska civila beredskapssystemet är att de ställer författningsmässiga krav på att dela och förmedla information. Det som skiljer dem åt är under vilka förutsättningar rapportering ska ske, när och till vem eller vilka. Det är sällan uttrycken även specificerar vad som ska ingå i själva rapporteringen.

1.5 Rapportering utifrån olika förutsättningar och lägen

Rapportering kan schematiskt delas in i tre författningsmässiga lägen som beskriver under vilka förutsättningar som rapportering ska ske:

- rapportering av planering och förberedelser
- rapportering vid fredstida krissituationer och extraordinära händelser
- rapportering inför och vid höjd beredskap.

Fredstida krissituationer är ett återkommande uttryck. Rent författningsmässigt innebär det situationer som

- avviker från det normala
- drabbar många människor, stora delar av samhället eller hotar grundläggande värden
- innebär en allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning av viktiga samhällsfunktioner
- kräver samordnade och skyndsamma åtgärder från flera aktörer.

Notera att uttrycket ”extraordinära händelser” här likställs med fredstida krissituationer. Det uttrycket kan dock vara på väg bort via författningsmässiga förändringar inom kommuners och regioners grundläggande beredskap.

Det går inte att dra exakta gränser mellan de tre rapporteringslägena. I författningar står det exempelvis uttryckt ”inför och vid”, och det är inte alltid tydligt var gränsen går för ”inför”.

Läget ”Rapportering av planering och förberedelser” (exempelvis lämna risk- och sårbarhetsbedömningar) är inte i fokus i detta dokument, eftersom det inte har specifikt med hantering av pågående händelser att göra. Men det läget är ändå väsentligt för att skapa, upprätthålla och utveckla förmågor att hantera samhällsstörningar i fredstid och under höjd beredskap.

Tabell 1. Tre lägen av författningsstyrd rapportering och exempel på utmärkande drag för respektive läge

Läge	Utmärkande drag
Rapportering av planering och förberedelser	<ul style="list-style-type: none"> Författningsstyrd Regelbundenhet Risk och sårbarheter Förmågor Övningsverksamhet Längre tidsperspektiv Återrapportering av uppdrag
Rapportering vid fredstida krissituationer och extraordinära händelser	<ul style="list-style-type: none"> Författningsstyrd Aktörer klassar händelsen som fredstida, extraordinär Rapporterings- och informationsskyldigheter På förfrågan/begäran Kortare tidsperspektiv Inriktning och samordning
Rapportering inför och vid höjd beredskap	<ul style="list-style-type: none"> Författningsstyrd Regeringen definierar om händelser utgör underlag för höjd beredskap Skyldighet att lämna underlag Förberedelser inför och verksamhet under höjd beredskap Mål för civilt försvar Mål för militärt försvar

**Vem rapporterar
till vem?**

2. Vem rapporterar till vem?

I ramverket Gemensamma grunder för ledning och samverkan finns illustrationer över författningsstyrd rapportering som visar rapporteringskyldigheter från en aktör till en annan på ett överskådligt sätt. Rapporteringsvägarna har dessutom hänvisningar till de författningar och paragrafer som styr respektive rapportering.

Illustrationerna är bildliga uttryck av rapporteringskyldigheter som framgår av författningar. De ska läsas likt ett kopplingschema på längd och bredd och inte som hierarkiska nivåer i höjd. Pilarna ska visa det som gäller för respektive myndighet eller myndighetskategori.

Figur 2. Författningsstyrda rapporteringsvägar

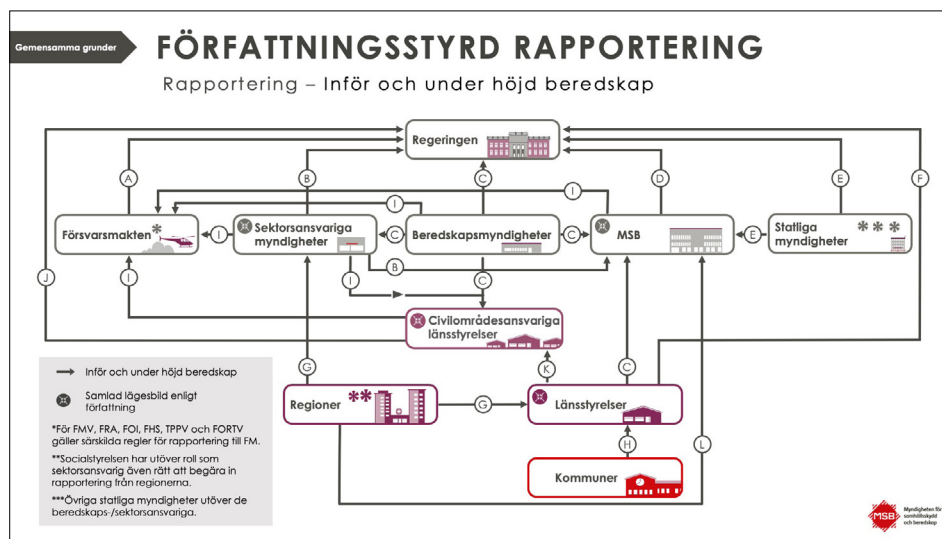

Illustration över författningsstyrda rapporteringsvägar inför och under höjd beredskap.

För vissa statliga myndigheter gäller undantag från en del rapporteringskyldigheter. Det gäller särskilt vissa bestämmelser i krav på informationsskyldighet, it-incidentrapportering samt risk- och sårbarhetsbedömningar. Dessa undantag är till exempel beskrivna i förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

2.1 Rapportering för en beredskapsmyndighet

Följande beskrivning gäller även alla sektorsansvariga myndigheter och länsstyrelser, i sina roller som beredskapsmyndigheter.

När det gäller rapportering i det mer förberedande arbetet ska en beredskapsmyndighet senast vid utgången av september månad varje jämnt årtal lämna en sammanfattande redovisning (risk- och sårbarhetsbedömning) till Regeringskansliet och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

De beredskapsmyndigheter som ingår i en beredskapssektor ska även lämna sin risk- och sårbarhetsbedömning till den sektorsansvariga myndigheten.

I det förberedande och planerande arbetet ska beredskapsmyndigheten även informera MSB om sin övningsverksamhet för att den ska kunna samordnas med den övningsverksamhet som MSB eller Försvarsmakten planerar.

Vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ska en beredskapsmyndighet hålla regeringen informerad om händelseutvecklingen, tillståndet, den förväntade utvecklingen och tillgängliga resurser inom sitt ansvarsområde samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Som statlig myndighet ska en beredskapsmyndighet på förfrågan från Regeringskansliet lämna den information som behövs för samlade lägesbilder.

En beredskapsmyndighet ska lämna den information till MSB som MSB behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter enligt 7 § förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

De beredskapsmyndigheter som ingår i en beredskapssektor ska inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap även till sina sektorsansvariga myndigheter lämna den information de sektorsansvariga myndigheterna behöver för att i sin tur kunna fullgöra sina uppgifter för att

- samordna åtgärder inom sin sektor
- stödja och driva på arbetet
- verka för att åtgärder är samordnade med övriga beredskapsmyndigheter, länsstyrelser och Försvarsmakten.

En beredskapsmyndighet ska inför och vid höjd beredskap lämna underlag till Försvarsmakten för att Försvarsmakten ska kunna fullgöra sin informationskyldighet till regeringen. På samma sätt ska beredskapsmyndigheter lämna underlag till de civilområdesansvariga länsstyrelserna för att de i sin tur ska kunna fullgöra sina uppgifter som högsta civila totalförsvarsmyndighet inom civilområdet och verka för att största möjliga försvarseffekt uppnås vid höjd beredskap. En beredskapsmyndighet kan vara en av de utpekade totalförsvarsmyndigheter som har rätt¹ att begära upplysningar från näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer med flera om sådant som totalförsvarsmyndigheterna behöver för sitt planeringsarbete.

Not 1. Enligt förordning (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen.

Det kan till exempel handla om

- personal
- lokaler
- maskiner och annan utrustning
- produktion
- förbrukning av energi
- råvaror och andra förnödenheter
- lagerhållning, inköp och leveranser.

Vid it-incidenter ska beredskapsmyndigheter skyndsamt rapportera följande till MSB:

- Det som inträffat i den rapporterande myndighetens informationssystem.
- Det som inträffat i tjänster som myndigheten tillhandahåller åt en annan organisation.

Rapporteringskyldigheten omfattar däremot inte incidenter som berör säkerhets-känslig verksamhet, vilka i stället ska anmälas till Säkerhetspolisen (Säpo).

Om en it-incident antas ha grund i en brottslig gärning ska den rapporterande myndigheten i stället anmäla incidenten till Polismyndigheten.

2.2 Rapportering för en sektorsansvarig myndighet

En sektorsansvarig myndighets skyldighet är att vid fredstida krissituationer och höjd beredskap hålla regeringen informerad om händelseutvecklingen, tillståndet, den förväntade utvecklingen och tillgängliga resurser inom sitt ansvarsområde samt om vidtagna och planerade åtgärder. Skyldigheten att hålla regeringen informerad ska även omfatta läget inom beredskapssektorns ansvarsområde.

Vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ska en sektorsansvarig myndighet även till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap lämna den information som behövs för att MSB ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt 7 § i förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Informationen som lämnas ska även där omfatta läget inom beredskapssektorns ansvarsområde.

En sektorsansvarig myndighet ska **inför och vid höjd beredskap**

- till Försvarsmakten lämna det underlag som behövs för att Försvarsmakten ska kunna fullgöra sin informationsskyldighet till regeringen, vilket även ska omfatta underlag om läget inom beredskapssektorns ansvarsområde
- vid behov lämna underlag till regeringen om prioritering och fördelning av resurser inom beredskapssektorn.

En sektorsansvarig myndighet är en av de utpekade totalförsvarsmyndigheter som har rätt² att begära upplysningar från näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer med flera om bland annat personal, maskiner, lagerhållning och annat dylikt som totalförsvarsmyndigheterna behöver för sitt planeringsarbete.

I tillhörande publikation Exempel på rapportering – sektor på nivå Arbetssätt i ramverket kan läsaren schematiskt följa hur rapportering kan ske i en beredskapssektor under en samhällsstörning.

2.3 Rapportering för en länsstyrelse

De beredskapsmyndigheter som ingår i en beredskapssektor ska lämna en risk- och sårbarhetsbedömning till den sektorsansvariga myndigheten. För en länsstyrelses del är detta Livsmedelsverket (sektor Livsmedelsförsörjning och dricksvatten) och MSB (sektor Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen).

En länsstyrelse ska även lämna en risk- och sårbarhetsbedömning till den civilområdesansvariga länsstyrelsen för sitt civilområde.

Länsstyrelsen ska årligen rapportera till MSB om vilka beredskapsförberedelser som kommuner och regioner vidtagit inför en kris. Länsstyrelsen ska också årligen rapportera till MSB och sin civilområdesansvariga länsstyrelse vilka beredskapsförberedelser som kommuner och regioner gjort inför höjd beredskap. I båda fallen ska länsstyrelsen även redovisa en bedömning av effekten av förberedelserna.

Länsstyrelsen ska **inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap** lämna den information som behövs till sina sektorsansvariga myndigheter för att de i sin tur ska kunna fullgöra sina uppgifter med att samordna åtgärder, stödja och driva på arbetet samt vid behov lämna underlag till regeringen om prioritering och fördelning av resurser inom beredskapssektorn.

Som beredskapsmyndighet ska länsstyrelsen **inför och vid höjd beredskap** även lämna underlag till Försvarsmakten. Länsstyrelsen ska dessutom lämna underlag till sina respektive civilområdesansvariga länsstyrelser för att de i sin tur ska kunna fullgöra sina uppgifter som högsta civila totalförsvarsmyndighet inom civilområdet och verka för att största möjliga försvarseffekt uppnås vid höjd beredskap.

Not 2. Se förordning 1982:1005.

Länsstyrelsen är en av de totalförsvarsmyndigheter som har rätt att begära upplysningar från näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer med flera om bland annat personal, maskiner, lagerhållning och annat dylikt som totalförsvarsmyndigheterna behöver för sitt planeringsarbete.³

2.4 Rapportering för civilområdesansvariga länsstyrelser

De civilområdesansvariga länsstyrelserna har ett geografiskt områdesansvar för sitt område när det gäller civilt försvar. Ansvaret avser uppgifter inför och vid höjd beredskap.

Rapporteringskyldigheten för en civilområdesansvarig länsstyrelse är densamma som för en länsstyrelse och en beredskapsmyndighet, med tillägget att omfånget för informationen och underlaget till regeringen och Försvarsmakten även styrs av civilområdesansvaret.

En civilområdesansvarig länsstyrelse ska vid höjd beredskap ansvara för att en samlad lägesbild sammanställs och hålla regeringen informerad om händelseutvecklingen, tillståndet, den förväntade utvecklingen, tillgängliga resurser och om vidtagna och planerade åtgärder inom civilområdet.

2.5 Rapportering för en region

När det gäller rapportering i det mer förberedande arbetet ska en region rapportera resultatet av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalyser med identifierade risker och sårbarheter med mera till Socialstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt till länsstyrelsen i sin region.

Vid extraordinära händelser ska en region lämna lägesrapporter och information till Socialstyrelsen och länsstyrelsen i sin region om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Vid höjd beredskap ska regionen hålla Socialstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och länsstyrelsen underrättade om beredskapsläget och övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret inom regionens ansvarsområde.

Varje region ska även under höjd beredskap hålla Socialstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap underrättade om de beredskapsförberedelser som regionen vidtagit och om de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret inom regionens ansvarsområde.

Not 3. Se förordning 1982:1005.

2.6 Rapportering för en kommun

När det gäller rapportering i det mer förberedande arbetet ska kommuner vart fjärde år rapportera resultatet av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalyser till länsstyrelsen i sitt län. Kommunen ska även varje år följa upp och rapportera sin generella beredskap till länsstyrelsen i sitt län.

Vid extraordinära händelser ska en kommun lämna lägesrapporter och information till länsstyrelsen i sitt län om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Varje kommun ska hålla länsstyrelsen underrättad om de beredskapsförberedelser som kommunen vidtagit och om övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

Vid höjd beredskap ska kommunen hålla länsstyrelsen underrättad om både beredskapsläget och övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

I tillhörande publikation Exempel på rapportering – kommun på nivå Arbetsätt i ramverket kan läsaren schematiskt följa hur rapportering kan ske i en kommun under en samhällsstörning.

Rapporteringens innehåll

3. Rapporteringens innehåll

Rapportering svarar normalt upp mot en annan aktörs informationsbehov, men i författningar är det i de flesta fall inte specificerat vad rapporteringen ska omfatta eller innehålla. Paragraferna i en författning är i stället skrivna för att ge spelrum och lagrum för att myndigheter, regioner och kommuner själva ska kunna beskriva vilken information eller vilka underlag de behöver för sin hantering.

Paragraferna ger ofta endast vägledning, exempelvis

- ”att lämna information som behövs för samlade lägesbilder”
- ”att lämna den information som behövs för att aktör N ska kunna fullgöra sina uppgifter”.

Det är därför viktigt att de aktörer som efterfrågar information ger tillräckligt stöd till rapporterande aktörer och är tydliga och specifika om vad de vill ha in via rapporteringen. Det kan exempelvis handla om

- tydligt formulerade syften
- vilka tidsintervaller som avses
- tillvägagångssätt för svar med mera.

3.1 Minsta gemensamma nämnare för rapporteringens innehåll

Genomgående i författningar finns ett slags minsta gemensamma nämnare för rapportering vid hantering av samhällsstörningar. Dessa är att lämna lägesrapporter och information om

- händelseutvecklingen
- tillståndet och den förväntade utvecklingen
- tillgängliga resurser
- vidtagna och planerade åtgärder.

Alla dessa faktorer finns bland annat i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap och i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Det finns dock inget förtydligande i författningar om exakt vad som avses med dessa faktorer, men lägesrapporter om händelseutvecklingen samt vidtagna och planerade åtgärder bör ge information om **skeendet och aktiviteterna**.

Lägesrapporter om tillståndet, den förväntade utvecklingen och resurser bör **visa på förmågor att tillgodose de krav som ställs**, till exempel i vilken grad en viss verksamhet kan bedrivas (aktuell förmåga) i förhållande till behovet (önskvärd förmåga).

I andra inriktande dokument framkommer att rapportering även bör innehålla information om

- hjälpbehov
- informationsbehov
- påverkansgrad
- konsekvenser, prognoser och uppfattningar.

3.2 Två perspektiv att ta hänsyn till i informationen

Utöver minsta gemensamma nämnare för innehållet i rapportering så finns även två perspektiv att ta hänsyn till:

- Vilken typ av information som ständigt bör hållas aktuell.
- Vilken information som görs tillgänglig mer periodiskt.

Det första perspektivet handlar mer om aktuell information om skeenden, åtgärder, förmågor och tillgängliga resurser, det andra mer om prognoser, lägesbedömningar och konsekvenser.

Genom att ta hänsyn till dessa två perspektiv kan aktörer hitta former för att underlätta och effektivisera vid förfrågningar om rapportering. Här kan exempelvis en myndighet se till att viss information är tillgänglig via webbgränssnitt, IT-system och databaser, eller att den på eget initiativ förmedlar information till andra aktörer.

3.3 All rapportering ska vara till nytta

Oavsett rapporteringens innehåll och minsta gemensamma nämnare bör all rapportering vara till nytta. För att den ska kunna vara till nytta behöver den vara:

- ✓ **Tydlig:** Informationen ska vara klar, begriplig och entydig för mottagaren – det ska framgå vem som har gjort, gör eller ska göra något och när.
- ✓ **Relevant:** Informationen ska vara anpassad till behovet, syftet och målet.
- ✓ **Kvalitetssäkrad:** Informationen ska vara faktadrivna. Var därför noga att ange i texten om viss information enbart är baserad på antaganden eller rykten, eller om något är oklart, ofullständigt eller liknande.
- ✓ **Aktuell:** Informationen ska vara uppdaterad eller följa de tidsramar eller tidsintervaller som efterfrågas.

**Hur går
rapportering till?**

4. Hur går rapportering till?

Rapportering kan gå till på ett antal olika sätt, alltifrån ett snabbt enskilt svar på en förfrågan till en sammanställning av underlag med stora informationsmängder där flera aktörer varit involverade. Men det går ändå att urskilja ett antal generiska steg för rapportering utifrån en aktörs perspektiv.

I publikationen Rapporteringsprocessen beskrivs rapporteringsprocessen med hjälp av en grafisk illustration av de generiska steg och beroenden som rapportering innehåller eller kan innehålla. Syftet är att rapporteringsprocessen ska ge en överskådlig beskrivning och hjälp för aktörer som på olika sätt berörs av krav på författningsstyrd rapportering.

De generiska stegen i rapporteringsprocessen

1. Identifiera behov av information
2. Efterfråga information
3. Invänta svar
4. Ta emot
5. Bearbeta information
6. Rapportera
7. Återkoppla

De sju steg som beskrivs i rapporteringsprocessen kan gälla alla typer av rapportering, men de är främst relevanta vid rapportering som sker inför och under hantering av samhällsstörningar. I den tillhörande publikationen Interaktiv visualisering av rapporteringsprocessen kan även läsaren klicka igenom de sju stegen och se vad som sker samt hur dessa steg förhåller sig till tid och informationsmängd.

4.1 Rapportering och relation till lägesbild

Att ta fram och sammanställa lägesbilder kan vara ett vardagligt arbete och en del av en organisations kontinuerliga omvärldsbevakning. Det kan även finnas förordningskrav på att ta fram lägesbilder.

För att kunna ta ställning till behovet av att ta fram en lägesbild krävs information och perspektiv från många olika aktörer. Man kan hämta in informationen genom samverkan med relevanta aktörer, men det kan också vara aktuellt att hämta in information genom krav på rapportering som har stöd i en författning.

När det gäller rapportering som sker till lägesbilder är det informationsbehovet hos den aktör som ska skapa lägesbilden som avgör vad som efterfrågas i rapporteringen.

Rapportering kan även vara en del i steg där aktörer delar och använder lägesbilder, där själva lägesbilden i sig är ett underlag för rapportering.

Läs mer om de olika delmoment och steg som genomförs i arbetet med en lägesbild i publikationen Process för samlad lägesbild, på nivån Arbetssätt i ramverket.

Vill du läsa mer?

MSB (2024). Rapporteringsprocessen – beskrivning steg för steg.
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Publikationsnummer: MSB2441.
ISBN-nummer: 978-91-7927-553-2.

MSB (2024). Interaktiv visualisering av rapporteringsprocessen.
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Publikationsnummer: MSB2479.

MSB (2024). Exempel på rapportering – kommun.
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Publikationsnummer: MSB2455.

MSB (2024). Exempel på rapportering – sektor.
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Publikationsnummer: MSB2454.

MSB (2024). Illustrationer över författningsstyrda rapporteringsvägar.
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Publikationsnummer: MSB2502.

Författningar med paragrafer om rapporteringsskyldighet

Lag (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i försvarsplaneringen.

Förordning (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen.

Lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Förordning (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten.

Förordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen.

Förordning (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap.

Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap.

Förordning (2021:936) med instruktion för Myndigheten för psykologiskt försvar.

Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

Förordning (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om landstings risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:4).

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5).

Andra inriktande dokument

Överenskommelser om kommuners arbete med civilt försvar (MSB och Sveriges Kommuner och Regioner).

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022, med förlängd och justerad överenskommelse för kommuners krisberedskap 2023. (MSB och Sveriges Kommuner och Regioner).

Överenskommelse om regioners arbete med krisberedskap och civilt försvar. 2018–2020 med revideringar till och med 2023. (MSB och Sveriges Kommuner och Regioner).

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

651 81 Karlstad Tel 0771-240 240 www.msb.se

Publikationsnummer MSB2442 – november 2024 ISBN-nummer 978-91-7927-554-9